

vizsgálom, hogy a szovjetizálást, mint folyamatot, ezekben a fejlesztési időszakokban miként értelmezte különbözően a mindenkori magyar vezetés, a mintakövetést hogyan hajtották végre.

Első benyomás alapján a hadseregfejlesztés és a hadseregben végzett politikai munka látszólag kevés összefüggést mutathat egymással, viszont az akkori korszak politikai és társadalmi berendezkedése miatt, munkahipotézisem alapján ezen folyamatok és tevékenységek egyfajta korrelációt mutatnak egymással. De hogy miként, és miért? Erre az előadás során igyekszem lehetséges magyarázatokat adni.

Nagy Richárd (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

„S megint élek, kiáltok másért: Ember az embertelenségben.” Magyarok szovjet hadifogságban

Előadásom egy jelenleg is folyó kutatás eddigi eredményeit kívánja bemutatni. Szót ejt a szovjet hadifogolyszedés módszereiről, magukról a hadifogolytáborokról, a hazai internálótáborokról, a hadifogság mindennapjairól, ezek mellett pedig a hazatért hadifoglyok és a hadifogságban meghalt hadifoglyok kutatásának módszereiről is.

Prezentációm során a *miért* és a *hogyan* kezdetű kérdésekre keresem a választ, ezek a következők: miért volt oly kegyetlen a szovjet hadifogság, például az amerikai hadifogsághoz mérten? Hogyan éltek, élhették túl a szovjet hadifogságot a hadifogságból hazatért magyarok? Mik voltak, mik lehettek a túlélés módszerei?

Az előadás a primer és a szekunder forrásokat is segítségül hívja a kérdések megválaszolása érdekében. Primer forrásként volt hadifoglyok visszaemlékezéseire, memoárjaira, valamint a Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára (MNL HBML) őrzésében található, úgynevezett hadigondozási iratokra támaszkodom. A szekunder források tekintetében a témában elismert történészek munkáira hivatkozom.

Előadásom kiemelt célja, hogy a szovjet hadifogság kutatásával kapcsolatban egy újfajta nézőpontot prezentáljak; ennek érdekében – a visszaemlékezések és memoárok bemutatásán keresztül – nagy hangsúlyt fektetek arra, hogy bemutassam a hadifoglyok lelkiállapotát a hallgatóságnak.

Keresztény Csenge (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Az első magyar néptáncfilmek 1926–1947

Az első magyar néptáncfilmet 1926-ban vagy 1927-ben készítette Gönyey Sándor, a Néprajzi Múzeum munkatársa. Gönyey fekete-fehér némafilmeket készített 35 mm-es, 16 mm-es és 9.5 mm-es alapanyagokra. Gönyey Sándor Lajtha Lászlóval közösen írta meg az első olyan összefoglalót a magyar néptáncokról, amely a filmekre épült.

Molnár István táncművészként kezdte meg pályafutását az 1920-as és '30-as években Nyugat-Európában, ő alkotta az első erdélyi néptáncfilmeket 1940 és 1944 között. Akárcsak Gönyeyé, Molnár filmjei is fekete-fehérek, némák voltak. Molnár a filmszalagjaira alapozva írta meg könyvét (*Magyar táncagyományok*, 1947.), amelynek célja elsősorban a néptáncokra alapozott testedzés népszerűsítése volt. Molnár filmjeivel egyidőben készültek az Erdélyi Tudományos Intézet művei K. Kovács László vezetésével, ám ezek a szalagok megsemmisültek a II. világháború során.

Az 1926–1947 között készült néptáncfilmek lefedik az egész Kárpát-medence területét, ezek képezik a magyarországi intézményes néptánc kutatás bázisát.

Előadásomban azt szeretném bemutatni részletesebben, hogy ezek a kutatók (Gönyey Sándor, Molnár István, K. Kovács László) hogyan alakították ki a magyar intézményi néptánc kutatás alapját.

Nagy Valentina (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Extracelluláris vezikulák MMP-9 tartalma, mint lehetséges biomarker a GBM diagnosztizálására és nyomon követésére

A glioblasztóma multiforme (GBM) az egyik leggyakoribb és legagresszívebb központi idegrendszeret érintő rosszindulatú agydaganat. A tumoros szövet behatol az egészséges sejtek közé, ezért nehezen határolható el a környező sejtektől. Sebészeti eltávolítása nehéz, alacsony túlélési prognózissal és nagy proliferációs rátával jellemezhető. A jelenlegi GBM diagnosztikai módszerek drágák (MRI), illetve invazívak (agyszövet biopszia), nagy szakértelmet követelnek. A betegséget sokszor csak a komoly tünetek megjelenése után tudják diagnosztizálni. Egy kellően specifikus és szenzitív biomarker lehetővé tenné a GBM korai felismerését és a betegség lefolyásának nyomon követését. Előadásomban egy ígéretes tumor biomarkerrel, a mátrix metalloproteináz-9 (MMP-9) fehérjével foglalkozom. Kutatásunk során szérumból izolált kisméretű extracelluláris vezikulák (sEV) MMP-9 tartalmát hasonlítottuk össze a különböző betegcsoportok esetében.

Rajki Eszter (SZTE GYTK Kabay János Szakkollégium)

T4 kovalens fúzió, mint a membránfehérjék hatékonyabb kristályosításának lehetősége

A membránfehérjék szerkezetének tanulmányozására a röntgenkristallográfia a leggyakrabban alkalmazott metódus, azonban ezen proteinek kristályosítása sokszor akadályokba ütközik. Célunk, hogy a *Haemophilus influenzae* H⁺/fukóz transzporterét egy kristályosítást elősegítő fehérjével, a T4 lizozimmal összekapcsoljuk, majd a fúziós fehérje szerkezetét tanulmányozzuk klónozást, expresszást, tisztítást és kristályosítást követően.

Rekombináns DNS technológia alkalmazásával a fehérjét pTTQ18 vektorba klónoztuk, mely során kovalens fúzióval kapcsoltuk C-terminálisan a T4 lizozimot. Ennek sikerességéről DNS szekvenálással győződünk meg. A vektort BL21(DE3) sejtekbe transzformáltuk, majd IPTG-vel expressziót indukáltunk. Ezt gélelektroforézissel ellenőriztük. Elvégeztük a fehérjetermelés optimalizációját. A kinyert fehérjét affinitás kromatográfiával tisztítottuk, összehasonlítva a Ni-NTA és a Talon gyanták hatékonyságát. A további tisztítást méretkizárásos folyadékromatográfiával és ioncserélő kromatográfiával végeztük.

Megállapítottuk, hogy a célfehérje-T4 lizozim kovalens fúzió eredményes volt, az összeépített gén megfelelően expresszáldott. A fehérjét affinitás kromatográfia, gélszűrés és ioncserélő kromatográfia alkalmazásával tudtuk megfelelően elválasztani a szennyezőktől. A fehérje expresszió és tisztítás optimalizálása során megállapítottuk, hogy a legnagyobb mennyiségű fehérjét 0,5 mM IPTG koncentráció, 12 órás indukció, 37 °C, LB táptalaj alkalmazása esetén nyertük.

Sánta Ádám (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

PCNA monoubikvitinációt gátló kismolekula inhibitorok *in vivo* vizsgálata